

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observationes in Cap. I. de Fide, de Doctrinâ Christianâ, de Concionibus &
Precibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Jura sunt, 1. Instituire, aut destituere. 2. Administrare bona. 3. Eadem in suos usus convertere. 4. Cedere Jus suum præsentandi, aut suam Ecclesiam. 5. Dividere Ecclesiam inter Cohæredes. Vid. REG. X. XI. XII. XV. XIX. Quidvis à præsentato exigere. REG. VI. Nocere Juris Episcopi per alienationem Juris præsentandi. REG. XX.

Jura Patronis competentia sunt, habere Sedem distinctam in Ecclesiâ; adjuvari ab Ecclesiâ, si egeni fiant, idem est de eorum Successoribus; invigilare conservationi bonorum; Ecclesiam quoque protegere in omnibus occasionebus, in quibus auxilio indiget.

OBSERVATIONES in CAP. XV. de Rebus aut Bonis Ecclesiasticis Corporalibus speciatim consideratis.

Inter Bona Incorporalia, de quibus modò differuit, collocare potuisset non solum Privilegia supra delibata, sed etiam omnia Jura Honorifica, veluti Prioritatem Sedis inter Ecclesias, Immunitates, Exemptionem à quocumque opere servili, iis simili, quæ Festis diebus intermitteri debent, & omnia Jura utilia, quæ illis debentur, Censum, Procuraciones, &c. quoniam hæc Jura sunt incorporalia.

Loquendo de Bonis Corporalibus, sermonem ad Ecclesias, earumque accessoria restringit: adjicere debuisset Prædia, Domos, Horrea, & alia Bona Corporalia, circa quæ versantur omnes Ecclesiastici Contractus.

Caput hoc in *Questiones* XI. dividit, quas *Regulis* LX. solvit, quibus nullam Exceptionem, nullasque proinde Replicationes subjicit.

QUÆST. I. De ædificandis Ecclesiis.

Titulus, seu Inscriptio hæc est imperfecta; hic enim non solum de constructione Ecclesiarum agitur, verum etiam de rebus, quæ in eis fieri debent, aut fecus. Inter Regulas XXXI. quibus hæc Quæstio solvitur, plures à praxi alienæ sunt: scilicet, *Nona*, quæ vetat, aliquam dicari Ecclesiam sine jussu Pontificis: *Duodecima*, quæ jubet, ut circa Ecclesias Majores relinquatur ambitus 50. passuum, & circa Minores 30. passuum: *Decima-tertia*, ut juxta Ecclesiam ædificetur Claustrum: *Decima-quarta*, ne juxta Ecclesiæ Claustrum, seu Vestibulum, ædificentur Domus, ad aliorum, quàm Clericorum, usum: *Vicesima-quarta*, quæ jubet, ut Monachi habeant solum Capellas interiores: Item *Reg. XXVI. XXVII. XXVIII.* quæ Mulieribus ingressum Ecclesiarum interdicit, dum solita patiuntur effluvia, vel tempore earum partui proximo, vel post pollutiones nocturnas involuntarias. Item ab usu aliena est *Regula VIII.* loquens de quotitate contributionis ad novas Ecclesias.

REG. XXXI. præmitti debuisset iis, quæ loquuntur de rebus in Ecclesiâ faciendis, aut non faciendis; & quod legitur in iisdem, colligendum erat, velut exempla rerum, quas facere, vel non facere oportet. *Quatuor Priores* loquuntur de causis ædificandarum Ecclesiarum, nempe 1. Sanctorum Protectionem allicere, non verò emolumentum captare. 2. Subvenire populo, qui Ecclesiâ indiget. 3. Providere necessitati partis plebis, quæ propter lepram ab Ecclesiarum frequentatione arcetur. 4. Vel quæ ratione nimis distantia non potest convenire.

REG. XVIII. sequi debuisset *Reg. VI. & VII.* illa enim fert, Ecclesiam ejusque dotem esse sub Episcopi Jurisdictione; hæ autem loquuntur de Dote.

REG. XVI. restringi debuisset ad Privilegia, quæ respiciunt Personas: Ratio allegata in Textu id requirit.

REG. XIX. præmitti debuisset *Regulis IX. & X.* quoniam illa Consecrationem præcipit, cujus faciendæ modum hæ præscribunt.

REG. VIII. & XI. respiciunt solum, in quo Ecclesia extruitur. Quod *Regula VIII.* dicit de Consecratione soli, ab usu recessit.

QUÆST. II. III. IV. V. VI. de Oratoriis privatis, de Altaribus, de Sacristiâ, Campanis, & Imaginibus Sanctorum.

Nihil observandum est, nisi *Regulam XXXIII.* quæ *Secunda* est *Quæst. II.* collocari posse sub *Quæst. V.* quoniam respicit Campanas, perinde atque Oratoria; *Reg. XXXVI.* quæ est *tertia Quæst. III.* dicere de Altaribus consecratis sine Reliquiis, & proinde malè consecratis, id quod *Regula XXI.* dicit de Ecclesiis superfluis; nempe, illas esse destruendas: *Reg. XXXVII.* ab usu sublata esse in eo, quòd dicit, Personas non consecratas non posse in Sacristiam intrare.

QUÆST. VII. VIII. IX. de Sacramentis, Aquâ Benedictâ & Reliquiis Sanctorum.

TITULUS VII. nimis generalis est; nam, loco disputationis de Sacramentis, quam Titulus promittit, loquitur solum de Eucharistiâ, & Sancto Chrismate, quæ in Ecclesiis servantur.

Cum dicitur *Reg. XLIV.* requiri Aquam Benedictam Sabbato Sancto antè *Sacramentum*; hoc verbo intelligitur Sanctum Chrisma, quod Aqua postea infunditur.

REG. XLV. non observatur in eo, quòd dicit, Reliquias non esse exponendas, nisi à Pontifice fuerint approbatæ. Quod dicitur in *Reg. XLIX.* Autoritatem Principis esse necessariam ad translationem Reliquiarum, restringi debet ad casus, in quibus metuitur emotio popularis.

QUÆST. X. XI. de Vasis & Vestimentis Ecclesiæ, & de Lignis Ecclesiæ destructæ, vel ad Ecclesiam dicatis.

REG. LV. quæ dicit, Vestes Sacras tangi non debere, nisi à Ministris Sacris, non est in praxi. Idem est de *Reg. LIX.* comburendas esse Vestes Sacras, quæ detritæ sunt. Existimatum fuit, eas res Benedictionem suam amittere, cum vetustas iis uti prohibet, sicut Vasa Sacra Consecrationem suam amittunt, cum franguntur. Idem dicendum de Lignis, quæ benedicuntur cum Ecclesiis, ad quarum constructionem adhibita fuere.

Methodi VIGELIANÆ Juris Canonici. Liber IV. de Actibus Ecclesiasticis.

Hujus LIBRI Argumentum eximium Theologum requirebat, quippè quod ferè integrum Theologicum sit; porro qualitas hæc non reperiebatur in Autore; nam duplici defectu tam curæ, & diligentiae, quoad Sententias, quàm ordinis, quoad Divisiones, significat, se longè minorem operam Theologiæ dedisse, quàm Juri Canonico & Juri Civili. Ambo hæc vitia præcipuè inspectabimur in Observationibus sequentibus.

OBSERVATIONES in CAP. I. de Fide, de Doctrinâ Christianâ, de Concionibus & Prædicibus.

Exordiri debuisset à Fide in genere, colligendo principio *Regulas IX.* quas deinceps tradit, sub Titulo de *vi & effectu Fidei*, & sub Titulo de *rebus Fidem & Doctrinam Christianam antecedentibus.*

Toto Capite passim Doctrinam cum Fide miscet; quasi verò omnia docenda pertinerent ad Fidem, quamvis ex iis rebus innumera sint, quæ Disciplinam duntaxat respiciunt & nihilominus docendæ sunt: aliud multa sunt circa Argumentum Fidei, aut Morum, quæ credi non oportet, idè quòd neque certò, neque perspicuè revelata sint, nec ab Ecclesiâ Universalî definita. Etquidem loquendo, in Primâ Parte, de iis, quæ credenda sunt, & de iis, quæ

quæ sunt docenda, remittit ad Libros Sacros, qui legendi sunt; ad Canones Apostolorum, ad *Quatuor* priora Concilia Generalia, ad reliqua Concilia, & maxime ad Generale VI. ad Decreta & Rescripta. Porro, inter Canones Apostolorum, Canones Conciliorum, Decreta Pontificum, multæ sunt res, quæ Fidem non respiciunt, & plurimæ, quæ ad eam pertinent. Vid. *Sex Priores Regulas*. In *tribus* sequentibus ejusdem Quæstionis, Conceptionem immaculatam Virginis, eodem ordine, quo Trinitatem Sacram collocat.

Agens de causis Justificationis, & remissionis peccatorum, Justificationem tribuit virtutibus, quæ ad ipsam præparant solum, atque adducunt: itaque, Justificationis causas proximas, nempe Gratiam JESU CHRISTI, Charitatem, Sacramenta, confundit cum remotis causis scilicet omnibus virtutibus Moralibus & duabus Theologalibus, Fide & Spe, quæ à Charitate separata, justificare nequeunt. Confundit, præterea, causas, quæ Justificationem impetrant, cum illis, quæ illam operantur; proinde pleræque Regularum Autoris, si juxta has distinctiones exponantur, sunt ambigua. Tales sunt 1. *Reg. XIII.* quæ dicit, Charitatem Ecclesiæ remittere peccata; id enim non facit, nisi impetrando Gratiam CHRISTI, sive Charitatem, quæ justificat. 2. *Reg. XIV.* quæ dicit, Continentiam & Virginitatem operari Salutem; hunc enim effectum, non nisi unione suâ cum Charitate, producunt. 3. *Reg. XV.* quæ dicit, bona opera justificare; hoc non faciunt à Charitate separata; 4. *Reg. XVI.* quæ justificationem Eleemosynæ tribuit. 5. Idem est de *Regulis XVIII. XIX. XX. XXI.* quæ illam tribuunt recitationi Dominicæ Orationis, zelo offerendi se pro Populo, morti in Bello adversus Infideles, patientiæ: 6. *Reg. XXXII.* & *XXXIII.* eam tribuentes Verbo Dei, & bonæ puerorum institutioni.

Confundit quoque expiationem pœnæ, cum justificatione, aut remissione culpæ. Exempla occurrunt in omnibus *Regulis*, quæ de igne Purgatorii loquuntur, & de operibus, quæ Videntes pro Defunctis faciunt: hæc enim solam pœnæ remissionem operantur, sicut & ignis: undè observare opus est, hæc opera, quæ Mortuos justificare nequeunt, ad Viventium justificationem conferre, quando Charitas illa producit. Quod si cura, quæ Defunctus suæ Sepulturæ providit, & si quod à Viventibus eandem ob causam fit, illum non justificat; id ex eo oritur, quod, post Judicium Speciale, nulla fiat remissio peccati, quoad culpam.

Quod dicitur in *Regula XXXIV.* de Eucharistiâ & de Baptismo, extendi debet ad omnia Sacramenta, quæ justificant, vel accidentaliter, si Viventium Sacramenta sint, nempe Confirmatio, Eucharistia, Extrema Unctio, Ordo, Matrimonium; aut ex suâ Institutione, si sint Sacramenta Mortuorum; scilicet Pœnitentia, & Baptismus. Quod dicit in *Reg. XXXV.* Indulgentias justificare, falsum est, nisi loquatur de Indulgentiis Sacramento Pœnitentiæ junctis; & tunc, non ipsæ Indulgentiæ justificant, sed Sacramentum, omnisque illarum effectus est, excitare ad studiosiorem præparationem ad Sacramentum, per desiderium obtinendi remissionem pœnæ ex Indulgentiâ. Quod ibi supponit, Indulgentiam dari per viam Judicii, falsum quoque est: ea enim datur absque cognitione causæ, & datur æqualiter omnibus, qui confitentur peccata sua, & contriti sunt, sive parum, sive multum, sive eorum peccatorum numerus major, aut minor sit. Porro omne Judicium causæ cognitionem requirit; & Sententiâ Absolutionis causæ respondere debet, perinde ac Sententiâ Condemnationis.

Exceptiones generales harum Regularum, quas deinde congerit, desumuntur, ut plurimum, ex defectu qualitatum, quibus Justificationem attribuit; tales sunt *Except. I. II. III. IV.* scilicet, Justificationem non obtineri sine Pœnitentiâ, sine Confessione,

Tom. I.

sine Restitutione. *Quarta* hæc Exceptio plures habet Replicationes, sumptas à legitimis excusationibus restitutionis. Idem est de *Except. V. VI. VII. VIII.* nempe, si omisit Peccator veniam delictorum suorum implorare, aut Pœnitentiam sibi, propter illa, injunctam implere, aut Eleemosinam facere, vel jejunare in casibus obligationis; si non habeat Charitatem.

Idem dicendum est de *Except. IX. & X.* videlicet, si neglexit Baptismum suscipere, vel Corpus & Sanguinem CHRISTI in casibus obligationis & possibilitatis accipere. Idem de *Except. XI.* quæ dicit, Defuncto non proficere bona opera, quæ pro illo sunt, nisi, dum viveret, hoc refrigerium meritus sit; hoc enim meritum, est conditio necessaria, ad applicationem hujus levamenti.

Quod dicit in *Except. I.* de irremissibilitate peccatorum adversus Spiritum Sanctum, non est verum, nisi de peccato Impenitentiae finalis. Idem est de eo, quod legitur in Replicatione *Except. finalis*, circa reviviscentiam peccatorum per relapsum; cum Dei dona sint sine pœnitentia, constat, remissionem concessam non revocari; sed hanc veniam peccata posteriora aggravantem, ea majori pœnâ digna efficere.

Quod dicit, CHRISTUM & SPIRITUM remittere peccata, non excludit Ministerium Sacerdotum, apud quos illa deponi debent; Vid. *Reg. XXXVI.* Restringendum est ad remissionem peccatorum in Sacramento Pœnitentiæ id, quod dicit, Hæreticos non remittere peccata; nam ea remittere possunt baptizando, Eucharistiam distribuendo, & alia Sacramenta, quæ sine Jurisdictione conferri possunt; Vid. *Reg. XXXVIII.*

Quod dicit in *Reg. XXXIX.* bona opera non conferre ad remissionem peccatorum, repugnat *Reg. XV.* in quâ dixit, illa justificare.

De Charitate loquitur, à *Reg. IV. ad LX.* inclusive, & loca solum indicat, in quibus traduntur ejus definitio, & Tituli honorabiles Unctionis interioris, Aquæ vitalis; ejus divisio in perfectam & imperfectam; ejus species; nempe, erga Deum, Proximum & seipsum; ordo in ea servandus; ejus proprietates & effectus, scilicet 1. Ejus necessitas ad remissionem peccatorum 2. Privilegium Charitatis perfectæ, impeccabilitatem operari, & liberare à cupiditate. 3. Vix ejus ad resistendum peccato. 4. Suavitas ejus, quæ omnes difficultates tollit. 5. Ejus prærogativa, esse viam excellentiorem, quâ accedatur ad Deum; esse fontem omnis boni: extinguere sitim perturbationum; bona opera utilia ad Salutem efficere; patientiam in omnibus probationibus producere, & constantiam in bono. 6. Imperfectio ejus, quæ amissibilis est, qualis est in Reprobis, & fuit in Adamo, atque in ipsis Prædestinatis, qui cadunt interdum, ut resurgant.

Reg. LXI. ad XCI. quæ sunt etiam sub Titulo, de proprietatibus & effectibus Charitatis, loquuntur de plerisque virtutibus Moralibus, & de quibusdam vitiis: de mercede illarum & horum pœnâ: undè patet, eas malè collocari sub hoc Titulo; cum neutrae sint Charitatis proprietates.

NOVEM sequuntur REGULÆ CIRCA FIDEM: *Quinque* loquuntur de vi ipsius, atque effectibus, qui sunt, justificare, cum animatur per Charitatem; confirmare Fidelem, eumque objecto suo vincere; ejus necessitas ad bonam conscientiam & bona opera. Quod legitur in *Reg. IV. id quod non est ex fide, esse peccatum*; non de Fide Divinâ, sed de Conscientiâ intelligendum, quæ credit, aliquam actionem esse bonam, & statuit, eam esse faciendam. *Quatuor* reliquæ respiciunt accidentia Fidei & Doctrinæ Christianæ; nempe, Symbolum esse prædicandum; Laicos non debere disputare circa Fidem; quod intelligitur de publicâ disputatione; Pontifici Officiū esse Institutionem novorum Ordinum Religionis, (quod remotam cum Fide relationem habet); quomodo cogi possit ad Fidem.

Ec

Suprà

Suprà notavimus, has *Novem* Regulas meliùs collocandas fuisse initio Capitis; fortè Autor ratus omnia, quæ præcedunt ad materiam Fidei pertinere; putavit, hic loquendum esse de viribus & accidentibus Fidei.

Quinque Regule sequentes, de *Lectioe Librorum Sacrorum* inscriptæ, pertinent ad accidentia Fidei; numeri series id significat: connexionem quoque habent cum Prædicationibus, quæ præsertim ex Libris Sacris hauriendæ sunt, perindè ac Doctrina Fidei: indicant solum Textus, qui rationes hujus lectionis afferunt, aut qui legendos à non legendis Libris fecernunt, aut tempus, quo illi in Officio legendi sint, præstitunt: docent Vetus Testamentum juxtà Hæbraicam Linguam esse interpretandum, & Novum juxtà Græcam, & si in illis Libris nonnulla parùm intelligibilia occurrant, faciendum esse, quod legitur *Dist. IX. Can. Ego solus*, & *Can. Si ad Scriptur.* nempe mentem captivare ad obsequium Fidei sine metu erroris.

DE CONCIONIBUS.

Regulæ XII. hujus *Questionis* reducuntur ad Personas, quæ jus habent concionandi; ad qualitates, quibus instructæ esse debent; ad Prælatum, qui jus illas mittendi habet; ad jura & officia Auditorum; ad modum, quo uti debent Prædicatores in suis Monitionibus. *Quatuor* priores *Regulæ* primum Caput respiciunt, & includuntur in *Prima*, quæ Prædicationem interdicit eis, qui non habent Ordinem ad eam requisitum; inde enim sequitur, *Feminas, Laicos, Religiosos*, qui non sunt Clerici, ab illo munere excludi; *Exceptio I. & II.* includuntur in *Regulâ* suæ integritati restitutâ. *Except. III.* sumpta ex Inspiratione interiori, illationi subjacet. *Except. IV.* ad rem non facit; nam Controversiæ circâ ingressum in Religionem, non sunt Prædicationes.

Reg. VI. quinto loco poni debuisset; loquitur de qualitatibus Prædicatorum, ad quas pertinet Ordinatio, in *Quatuor* prioribus memorata.

Textus *Reg. V.* loquentis de nominatione Prædicatorum, respicit institutionem Curatorum, ad præsentationem Monachorum, Curatorum Primitivorum; proindè remotam habet affinitatem cum argumento.

Regulæ VII. VIII. IX. X. respiciunt jura & officia Auditorum. *Septima* dicit, ad Prædicationem admitteos esse omnes, qui audire cupiunt. *Tres* reliquæ docent, magnam attentionem esse afferendam; Evangelium erecto Corpore esse audiendum; exeundum non esse à Concione, priusquam finita sit. Ultima hæc *Regula* videtur abrogata, exceptis casibus, in quibus exiri nequit sine turba vel scandalo.

Officia, quæ Prædicatores Auditoribus inculcare debent, sunt in *Reg. XI. & XII.* nempe solvendi decimas, & sibi mutuam opem ferendi.

DE ORATIONE, seu PRECIBUS.

Reg. VII. jungenda erat *Prima*: ambæ loquuntur de Oratione Dominicâ: hæc eam recitari jubet post Officium Nocturnum, & Vesperas. *Septima*, eam peccata leviora delere dicit, si emendatio concurrat.

Reg. X. connectenda erat *Secunda*: utraque Missam respicit: hæc de Præfatione ipsius; illâ de Secretâ loquitur. *Reg. VIII.* *Quarta* subjicienda erat, quippe, quæ ad modum orandi pertineat, perindè ac *Tertia*, quæ dicit corde & ore orandum esse: *Quarta* autem flexis genibus orandum esse dicit, exceptis Diebus Dominicis & Quinquagesimâ Paschali; fert enim Conjugatos ex mutuo consensu abstinere debere, ut vacent Orationi publicæ, quæ Diebus Festis fit, undè natus est antiquus usus Continentiæ in illis diebus.

Reg. V. VI. respiciunt eos, pro quibus orandum est, aut non orandum.

Reg. IX. indicat eos, cum quibus orare non licet, nempe Excommunicatos, & Clericos depositos. Ho-

die cum Excommunicato, nisi denunciatus sit, orare possumus, & Clericus depositus à Precibus publicis non excluditur. *Regulam IX.* exposuimus antè *V. & VI.* ideò quòd breviter id fieri poterat, aliæ longiorum enucleationem requirunt: Ferunt, orandum esse 1. pro Sæculari Potestate: proindè, pro Principe & Magistratibus. 2. Pro Defunctis; circa quod afferuntur sex Exceptiones, quæ ad unicam reducuntur; nempe, Peccatores publici, qui sine ullo penitentia signo defuncti sunt. Personæ nominatim exceptæ, sunt, 1. Rei supplicio addicti; usus autem pro illis orandi viget. 2. II, qui cæsi sunt in flagranti delicto. 3. II, qui se ipsos occiderunt, 4. Clerici, qui cæsi sunt, vel in Bello vel in jurgio, aut in Ludis Paganorum. 5. Excommunicati sine Absolutione mortui. 6. Infideles, si neque baptisati, neque mortui sint pro nomine Christi: addendum est, neque baptisati optaverint. Quoad hoc ultimum personarum genus, cum non sint ex Ecclesiæ Corpore, in quod per Fidem aut Baptisum intratur, constat, Ecclesiam pro eis orare non debere post eorum mortem; quoad cæteros; si penitentia signa antè mortem ediderint, Ecclesia patitur, pro eis etiam publicas fieri Preces; privata enim nequidem prohibentur, quoad eos, qui sensibiles penitentia notas non emisserunt, quoniam fortè eos interius penituit.

OBSERVATIONES in CAP. II. de OFFICIIS & MYSTERIIS Sacris.

Dividitur in VII. *Questiones*. Sex priores Officia Divina respiciunt, per quæ intelliguntur Horæ Canoniales. *Septima*, ad Missam pertinet. Illæ loquuntur de Personis, ad quas Officiorum Divinorum celebratio pertinet; de iis, quæ ad eam admitti debent; de loco, de tempore, de modo, quibus illa fieri debeat, & de eorum Consecrariis. Supponitur, Ordines ad Officiorum Divinorum celebrationem esse necessarios *Reg. I.* ideòque ab hac arcentur ii, qui à Promotione ad Ordines, & consequenter ab Ordinum exercitio, excluduntur; quæ enim uni obstant, alterum impediunt; nempe, Suspensio, Deposito, Concubinatus publicus, Lepra, Irregularitas ob crimen, vel ob defectum, Simonia, Hæresis: *Reg. II. III. IV. V. IX.* inter Suspensos, quidam sibi tantum, non aliis suspensi sunt. De illis loquitur *Reg.* quæ ad Officiorum celebrationem admittit Clericos, quorum mores pravi sunt. Inter Personas legitime impeditas, quædam ad tempus duntaxat: tales sunt, *Reg. VI. & VII.* quæ de Corporis impuritate transitoria loquuntur. Quod dicitur *Reg. XIII.* de Monachis respectivè ad celebrationem Officiorum, est repetitio eorum, quæ dicta sunt, quoad Conciones. Exceptiones ostendunt, agi solum de celebratione publicâ; nam agnoscunt, Monachos Ordinum carentes, Officia inter se celebrare posse. Quod ibi dicitur & in *Reg. I.* de necessitate Ordinum, ad celebrationem Officiorum, respicit solum munera aliquem Ordinem requirentia: hodie sufficit, ut celebrationi Præsidiens sit Sacerdos.

Reg. XV. quæ fert, eos, qui Mysteria inchoaverunt, teneri ad ea perficienda, Missam respicit: itaque, rejicienda erat ad *Questionem VII.*

Reg. unica *Quest. II.* quæ ab assistentiâ ad Officia solos Excommunicatos & Interdictos removeret, ostendit discrimina inter assistentiam, & celebrationem, cum plures alios *Reg. I. Questiones* à celebratione excludant.

In *Reg. I. Quest. III.* Hospitalia inter Oratoria publica numerantur; nam, ab aliis propter Consuetudinem, excipiuntur. *CLEMENTINA de Religiosis Domibus*, hic laudata, non loquitur de Consuetudine Officia in eis celebrandi, sed de eâ, quæ illorum curam, seu administrationem, Ministris Sacris attribuit.

Reg. II. & III. quæ dicunt, Officia Divina non esse celebranda in Locis pollutis aut interdictis, extenditur ad Oratoria privata, quæ benedicta sunt, perindè atque ad Oratoria publica, aut Ecclesias.

Reg.